

15. Arbitrage.

Hockeywedstrijden kun je niet spelen zonder regels en regels zijn niet toepasbaar zonder scheidsrechters. Reden genoeg om aan dit onderwerp een apart hoofdstuk te wijden. Tot 1928 speelde Nederland met eigen regels. Maar omdat men mee wilde gaan doen aan de Olympische spelen werd kort voor dat evenement overgestapt op de gangbare internationale regels. Zo waren de sticks heel anders dan nu. De krul was veel langer en de

haakwas plat aan beide kanten. Je mocht ook met beide kanten slaan. Voor die tijd werd nog gespeeld met een speciale bal, die vanwege z'n kleur de bijnaam sinaasappel kreeg. Hier gefotografeerd op een tapijttegel bij de K.N.H.B. Deze bal is qua omvang en gevoel het best te vergelijken met een softbal.

Later werden de ballen van leder gemaakt. Het zal u wellicht verbazen dat de schaarse ballenvoorziening in de oorlog in eerste instantie de belangrijkste belemmering was om het spel te kunnen spelen. Je zou denken dat ze wel iets anders aan het hoofd hadden.

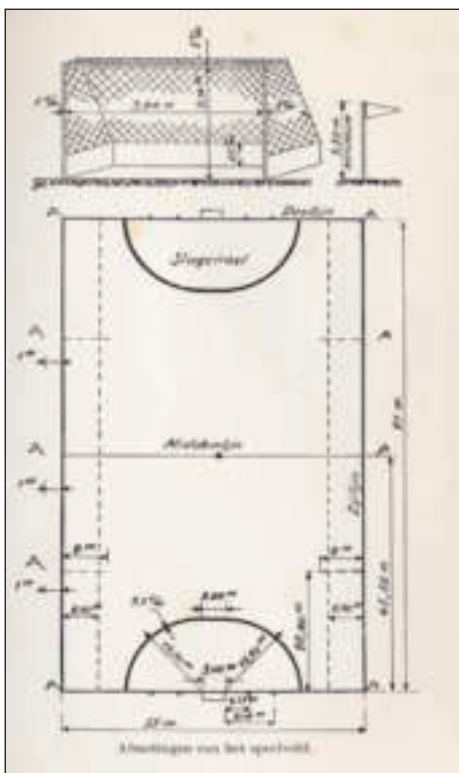
Wat voorbeelden van lederen ballen. De twee rechter exemplaren komen het beste overeen met de ballen die bedoeld werden in bovenstaand artikel op de cover van de HockeySport. De middelste is genaaid als een tennisbal.

Er waren nog meer regels die ons nu heel vreemd voorkomen. Zo bestond de strafbal vroeger nog niet. Voordat de strafbal bij de heren werd geïntroduceerd in 1963, werd gewerkt met een strafbully. Die werd genomen tussen de aanvaller tegen wie de overtreding was begaan en de keeper. Als de bal tussen de palen de doellijn had gepasseerd was het een doelpunt. Als de bal buiten de cirkel of buiten de palen achter de doellijn kwam had de keeper gewonnen. Tot diep in de jaren zeventig moest een bal ingerold worden als hij over de zijlijn ging.

Zo'n inrol vroeg een bijzondere behendigheid, zoals u in de tekst bij tekening 21 kunt lezen. Een inrol was ook zeer tijdrovend en vroeg veel oplettendheid van de scheidsrechter. Parallel aan de zijlijn liep een lijn die het gebied markeerde waar de overige spelers buiten moesten blijven. U ziet die lijnen lopen op dit tekeningetje uit een boek uit 1940.

Dan was er natuurlijk nog de handstop bij de strafcorner en ook in veldsituaties. Zowel op de grond als in de lucht. We vonden een paar prachtige instructiefoto's terug.

En kijkt u eens naar die veters die prachtig om de kicksen gedraaid zijn. De handstop bij de strafcorner werd overigens in 1982 pas afgeschaft.

Pinoké heeft veel prominente scheidsrechters gekend die ook in de hoogste competities hun potje meefloten. Maar vooral de clubscheidsrechters

hielden de club drijvende. Op onderstaande foto krijgen Hans Beerendonk (midden) en Frans van der Lee in 1967 een onderscheiding uitgereikt voor hun fluit activiteiten. Links oud voorzitter Bob Pool. En natuurlijk werd ook het glas geheven.

Als je het niet met een scheidsrechterbeslissing eens was, bestond vroeger nog de mogelijkheid om een officieel protest in te dienen. En dat werd ook wel eens gehonoreerd.

Protest 74-17.
 Het protest van de A.M.H.C. „Pinoké” tegen het toekennen van een doelpunt in de wedstrijd Pinoké—Amersfoort, gespeeld op 3 oktober 1971, voor de Prom. kl. B (heren) wordt toegewezen, omdat uit de nadere verklaring van de betreffende scheidsrechter is gebleken, dat de gewraakte overtreding van een der aanvallers buiten de cirkel niet geconstateerd kon worden, terwijl uit de verklaring van zijn collega scheidsrechter is komen vast te staan, dat door de aanvaller een overtreding tegen regel 10 werd begaan direct voor het doelpunt gemaakt werd. Derhalve wordt de uitslag gewijzigd in 2—2.

HockeySport 19 november 1971.

Pinoké had leden die bondscheidsrechter werden. Jack Wouters, Ron Hendrikse, Rob Romswinkel, Jan Romswinkel, Paulien Heyligers, Paul Wessels, Alex Vagevuur, Charley Dams en nog veel meer leden waarvan wij niet de namen hebben kunnen achterhalen. Ron Hendrikse was zo begaan met de regelgeving dat hij regelmatig experimenteerde. Hier beproeft hij de mobiele cornervlag.

Iedereen heeft zijn kinderen wel eens een keertje gefloten. Ieder lid is verplicht zijn C kaart te halen. Maar sommigen hebben veel meer gedaan. Er zijn iconen in de clubgeschiedenis die nauw verbonden zijn met de fluitierij.

Wout Oltmans floot zelf veel en was de godfather van alle Pinoké scheidsrechters. Hier ontvangt hij daarvoor van Peter de Weerd een onderscheiding in de vorm van een gouden kaart. Daarnaast is Wout natuurlijk niet voor niets onderscheiden als erelid.

Han de Vries Broekman was de scheidsrechterscommissaris die niets aan het toeval overliet. Hij stuurde alle fluitisten die moesten fluiten een briefkaartje om ze op hun wedstrijd attent te maken. Hij werd benoemd tot lid van verdienste.

Frans van der Lee fluit ook nog steeds met de uitstraling van

een jonge god. Wij schatten dat hij inmiddels de 2500 gefloten wedstrijden ruim heeft gepasseerd. **Max Koops** staat de laatste jaren

als onofficieel kapitein aan het stuurwiel van de Pinoké scheidsrechterij. Hij fluit zelf veel op zaterdag en zondag. Hij geeft cursussen voor alle leden die nog geen kaart hebben of hun kaart hebben laten verlopen.

Maarten Thijssen was een top bondscheidsrechter die Pinoké lid werd. Maar de beroemdste Pinoké scheidsrechter is ongetwijfeld **Peter Elders**. Hij leerde zijn echtgenote Brigitte Blauwhoff ook op Pinoké kennen. Zijn lidmaatschap is altijd vrij stil geweest maar zijn onpartijdigheid en kwaliteit zijn nooit door iemand in twijfel getrokken.

Peter Elders maakte de honderd vol

Amstelveen - Geen betere plek om een scheidsrechter te huldigen dan het kunstgras. Heeft de jubilerende arbiter mooi het pak van zijn 'broodheer' ONVZ aan. Peter Elders floot op het EK van Barcelona zijn honderdste interland en werd daar afgelopen zondag voor in het zonnetje gezet door Dick van Booven, hockeyfan en directievoorzitter van ONVZ in het dagelijks leven. De Nederlandse scheidsrechters hebben het niet makkelijk in internationaal opzicht, werd bij een eerdere gelegenheid al eens gezegd. Nederland speelt bijna altijd (halve) finales.

Uitleg overbodig. Elders kreeg ook een Barcelona-shirt van de Oranje-spelers.

en dus kom je als landgenoot zelden of nooit voor een topper van wereldformaat aan de bak. Dat moge zo zijn, Peter Elders fluit daarom niet met minder plezier zijn internationale wedstrijden. Zijn (eerste) honderdtal werd gevierd in Amsterdam bij de wedstrijd Pinoké-Hurley.

Aan opvolgers van Peter Elders wordt permanent gewerkt. De zogenaamde BIO's (bondscheidsrechters in opleiding) hebben in 2004 het licht gezien. Op de foto herkent u Kempe Kruisbrink, Bonno Mijnlieff, Rob Bovenlander, Jan Hendrik van Puffelen, Max Koops, Jaap van Willigenburg en Beniamino Fiorito.

Als deze scheidsrechters hun diploma hebben dan fluiten zij top jeugd en senioren wedstrijden in de regio. Daarmee ondersteunen zij ook de club die verplicht is een vast quotum aan scheidsrechters te leveren. Als beloning mag je dan eindelijk echt een gele (Kempe Kruisbrink) en rode (Bonno Mijnlieff) kaart tonen. Anderen zijn weer als een kind zo blij met de twee scheidsrechters polo's.

Pinokélid **Roderik Francken** was in 2002 op zeventienjarige leeftijd één van de jongste bondscheidsrechters ooit. Dit is des te meer een compliment waard, omdat je op die leeftijd weinig begrip ondervindt als het je ambitie is om bondscheidsrechter te worden. Tegenwoordig

fluit de 19 jarige Roderik in de hoogste groep in het district Noord Holland. Wij zien hem nog wel eens op de Olympische Spelen fluiten.